



# Rozprawy online

dr Krzysztof Kurosz

Prezes Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi

9 czerwca 2020 roku

# Stan prawny przed 16 maja 2020 r.

- przed wejście w życie **ustawy** z dnia 14 maja 2020 r. o **zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875)**

- ▶ **W postępowaniu cywilnym przepisy o tzw. rozprawie odmiejscowionej** – art. **151 § 2 k.p.c.** i rozporządzenie wykonawcze Ministra Sprawiedliwości do art. 235 § 2 k.p.c. jednoznacznie stanowią o konieczności obecności w sądzie osób korzystających z urządzeń audio – wideo. Treść przepisu nie pozwala na odmienną interpretację: „W takim przypadku uczestnicy postępowania mogą brać udział w posiedzeniu sądowym, gdy przebywają w budynku innego sądu, i dokonywać tam czynności procesowych, a przebieg czynności procesowych transmituje się z sali sądowej sądu”.
- ▶ Podobne stanowisko zajął SN w postanowieniu z 13.11.2019 r. **III CZP 13/19** wskazując na trzy motywy takiego rozwiązania: powaga postępowania, identyfikacja osób biorących udział w czynnościach oraz bezpieczeństwo przesyłu danych. SN w tej sprawie uznał za niedopuszczalną czynność dowodową w postaci przesłuchania uczestnika postępowania za pomocą komunikatora internetowego.

# Stan prawny przed 16 maja 2020 r.

- wejście w życie **ustawy** z dnia 14 maja 2020 r. o **zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875)**

- ▶ **Art. 15zżs<sup>1</sup>**. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej "Kodeksem postępowania cywilnego":
  - ▶ 1) rozprawę lub posiedzenie jawne przeprowadza się przy użyciu **urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, z tym że osoby w nich uczestniczące nie muszą przebywać w budynku sądu**, chyba że przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego bez użycia powyższych urządzeń nie wywoła nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób w nim uczestniczących;



## Stan prawny przed 16 maja 2020 r.


- wejście w życie **ustawy** z dnia 14 maja 2020 r. o **zmianie niektórych ustaw w zakresie działań ostonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875)**

- 3) jeżeli ze względu na szczególne okoliczności prezes sądu tak zarządzi, członkowie składu, z wyjątkiem przewodniczącego i referenta sprawy, mogą brać udział w posiedzeniu za pomocą **środków komunikacji elektronicznej**, z wyjątkiem posiedzenia, na którym dochodzi do zamknięcia rozprawy.

# Stan prawny przed 16 maja 2020 r.


- wejście w życie **ustawy** z dnia 14 maja 2020 r. o **zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875)**

- **Art. 11.** W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365 i 288) w art. 53 dodaje się § 5 w brzmieniu:
- "§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób zaprojektowania, wdrożenia, eksploatacji, integracji i **rozwoju systemu teleinformatycznego obsługującego postępowania sądowe**, mając na uwadze możliwości techniczne i organizacyjne sądów oraz potrzebę sprawnego działania systemu przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa."



# Publiczność online – przyczyny wprowadzenia

- ▶ a.) wyjątki od zasady jawności postępowania powinny być interpretowane w sposób ścisły,
- ▶ b.) karty wstępu dla publiczności związane z fizyczną obecnością na sali rozpraw związane są z ograniczoną powierzchnią sal,
- ▶ c.) rozprawy mogą być przeprowadzane również przy wykorzystaniu środków komunikowania się na odległość
- ▶ d.) konieczne jest równe traktowanie stron i uczestników postępowania oraz innych osób biorących udział w rozprawie lub posiedzeniu jawnym, w tym również publiczności w zakresie sposobów dostępu do sali rozpraw,
- ▶ e.) w przypadku rozpraw lub posiedzeń jawnych przeprowadzanych przy wykorzystaniu środków komunikowania się na odległość nie pojawia się problem ograniczonej powierzchni sali rozpraw w odniesieniu do osób korzystających z środków komunikowania się na odległość,



# Publiczność online – przyczyny wprowadzenia

- ▶ f.) realizacja zasady jawności postępowania nie może prowadzić w konkretnych przypadkach do naruszenia zasady sprawiedliwego procesu, w szczególności w zakresie postępowania dowodowego (możliwość wpływu na wynik postępowania w razie umożliwienia udziału w rozprawie w charakterze publiczności osób, które są lub mogą być świadkami w sprawie)
- ▶ g.) umożliwienie udziału publiczności w rozprawie lub posiedzeniu jawnym za pomocą środków komunikowania się na odległość nie może naruszać innych przepisów regulujących przebieg czynności na rozprawie lub posiedzeniu jawnym oraz jawności rozprawy lub posiedzenia jawnego
- ▶ h.) zachodzi konieczność kontroli przez Przewodniczącego rozprawy lub posiedzenia jawnego warunków udziału w rozprawie lub posiedzeniu jawnym małoletnich



# Publiczność online – podstawy prawne

- ▶ art. 45 ust. 1 oraz art. 233 ust. 1 Konstytucji RP (Dz.U.1997.78.483)
- ▶ **Art. 45. [Prawo do sądu]** 1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i **jawnego** rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.
- ▶ 2. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na **moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny**. Wyrok ogłaszany jest publicznie.





# Publiczność online – podstawy prawne

- ▶ art. 45 ust. 1 oraz art. 233 ust. 1 Konstytucji RP (Dz.U.1997.78.483)
- ▶ **Art. 233. [Ograniczenia wolności i praw jednostki w czasie stanów nadzwyczajnych]** 1. Ustawa określająca zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu wojennego i wyjątkowego nie może ograniczać wolności i praw określonych w art. 30 (godność człowieka), art. 34 i art. 36 (obywatelstwo), art. 38 (ochrona życia), art. 39, art. 40 i art. 41 ust. 4 (humanitarne traktowanie), art. 42 (ponoszenie odpowiedzialności karnej), **art. 45 (dostęp do sądu)**, art. 47 (dobra osobiste), art. 53 (sumienie i religia), art. 63 (petycje) oraz art. 48 i art. 72 (rodzina i dziecko).



# Publiczność online – podstawy prawne

- Zarządzenie Nr 52/2020 Prezesa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 28 maja 2020 roku w sprawie elektronicznych kart wstępu na rozprawy i posiedzenia jawne oraz udziału publiczności w rozprawach i posiedzeniach jawnych przez Internet
- <https://lodz.sr.gov.pl/2020,m,mg,338,340>

# Publiczność na Sali w sprawie online – podstawy prawne

- ▶ Zarządzenie Nr 49/2020 Prezesa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie realizacji zasady jawności postępowań
- ▶ § 1 Zobowiązuję Przewodniczących rozprawy lub posiedzenia do **spowodowania odnotowywania w Systemie informatycznym Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi rozpraw i posiedzeń jawnych odbywających się na podstawie art. 15 zys1 ustawy (...), w budynkach Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (rozprawy lub posiedzenia jawne przeprowadzane przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku) poprzez wskazanie sali, w której odbywa się rozprawa lub posiedzenie jawne.**
- ▶ <https://lodz.sr.gov.pl/zarzadzenie-nr-492020-prezesa-sadu-rejonowego-dla-lodzisrodmiescia-w-lodzi-z-dnia-26-maja-2020-roku,new,mg,340.html,6462>

# Publiczność na Sali w sprawie online – podstawy prawne

- Zarządzenie Nr 49/2020 Prezesa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie realizacji zasady jawności postępowań
- § 2 Zobowiązuję Kierowników Sekretariatów Wydziałów oraz Sekcji **do umieszczania informacji o rozprawach i posiedzeniach jawnych, opisanych w § 1 zarządzenia na wokandzie wywieszanej lub wyświetlonej przed salą.**
- § 3 Zobowiązuję Oddział Informatyczny **do publikowania informacji** o rozprawach i posiedzeniach jawnych, opisanych w § 1 zarządzenia na **wokandzie elektronicznej** dostępnej na stronie <http://wokanda.lodz.sr.gov.pl/>
- <https://lodz.sr.gov.pl/zarzadzenie-nr-492020-prezesa-sadu-rejonowego-dla-lodzisrodmiescia-w-lodzi-z-dnia-26-maja-2020-roku,new,mg,340.html,6462>



# Publiczność w sprawie online – informacja dla publiczności

- <https://lodz.sr.gov.pl/posiedzenia-online,m,mg,346>